

Feitenkaart

Mantelzorgers

Peiling onder het Digitaal Stadspanel

Achtergrond

De gemeente wil graag weten hoe mantelzorgers ondersteund kunnen worden en wat de gemeente daarin zou kunnen betekenen. Om antwoord te krijgen op deze vragen is het Digitaal Stadspanel Rotterdam geraadpleegd.

In het onderzoek wordt de volgende definitie voor 'mantelzorger' gehanteerd:

Een mantelzorger is iemand die voor langere tijd zorg geeft aan iemand uit de omgeving, zoals een partner, ouders, kind of vrienden. Het kan gaan om het doen van boodschappen, hulp in de huishouding, hulp bij lichamelijke verzorging (zoals wassen, aankleden, naar het toilet gaan enz.), of het geven van aandacht, steun of troost. De normale zorg van ouders aan hun kinderen is geen mantelzorg.

Respons

Er zijn 3801 panelleden voor het onderzoek uitgenodigd, waarvan 1923 panelleden de vragenlijst geheel of gedeeltelijk hebben ingevuld (een respons van 51%).

Bij het trekken van de steekproef is rekening gehouden met zowel de leeftijd als de huishoudsamenstelling van de panelleden (voor zover deze gegevens bekend zijn). In onderstaande tabel wordt de verdeling over de verschillende groepen in de steekproef weergegeven. Bij de verdeling in de respons is het aandeel 17 t/m 50-jarigen lager (15%) en het aandeel volwassenen zonder thuiswonende kinderen hoger (52%).

Verdeling steekproef

	17 t/m 50 jaar	51 jaar en ouder
alleenwonend	22%	31%
twee volwassenen geen thuiswonende kinderen		47%

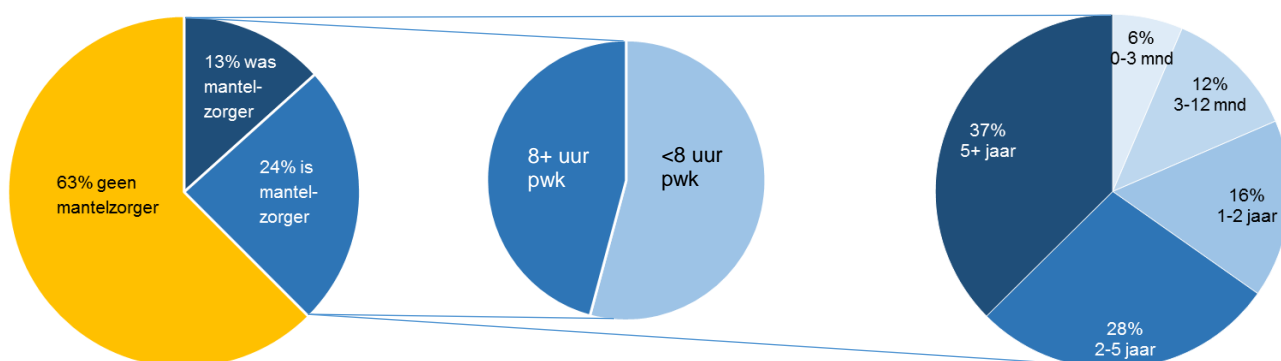
Bijlage

Bij deze feitenkaart is een bijlage geleverd met de vragenlijst, de antwoorden op de (half) open vragen en de rechte tellingen.

Mantelzorgers

Onderstaande figuur geeft aan dat ruim een derde van de respondenten in het afgelopen jaar mantelzorg heeft gegeven aan een familielid, vriend(in) of bekende. Van de mantelzorgers zorgt/zorgde een op de vijf voor iemand die bij de mantelzorger in huis woont/woonde.

Iets minder dan de helft van de mantelzorgers (45%) geeft/gaf 8 uur of meer per week mantelzorg. En twee derde van de mantelzorgers is/was langer dan twee jaar mantelzorger.

Ondersteuning

Een derde van de mantelzorger geeft aan behoefte te hebben (gehad) aan ondersteuning om als mantelzorger ontlast te worden. Onder hen bevinden zich relatief vaak mantelzorgers die meer dan acht uur per week mantelzorg verlenen en waarbij de zorgvrager inwonend is.

De drie meest genoemde hulp betreft huishoudelijke hulp, advies en ondersteuning en professionele zorg op psychisch of medisch gebied (zie onderstaande tabel). De duur of het aantal uur per week dat men mantelzorg verleent lijkt niet van invloed te zijn op het soort gewenste ondersteuning. Wel blijkt dat mantelzorgers die voor een huisgenoot zorgen, vaker behoefte hebben aan huishoudelijke hulp.

Huishoudelijke hulp	49%
Advies en ondersteuning	44%
Professionele zorg op psychisch of medisch gebied	32%
Vervangende zorg zoals dagbesteding of logeerhuis	18%
Boodschappenhulp	17%
Vervoer	16%
Administratieve hulp	12%
Hulp bij andere huisvesting	8%
Iets anders	21%

Bij 'iets anders' wordt onder andere opgemerkt:

'Als mantelzorger had ik ook behoefte aan spreken met lotgenoten, uit isolement komen, iets leuks voor mijzelf doen.'

'Flexibeler beleid bij toekennen hulpmiddelen zodat men thuis kan blijven wonen.'

'Serieus genomen worden als ik namens maatje contact opneem met de gemeente; financiële genoegdoening omdat ik een dag per week minder werk.'

De volledige lijst met antwoorden zijn in de bijlage te vinden.

Hulp

Bijna driekwart van de mantelzorgers die behoefte hebben of hadden aan ondersteuning (227 respondenten) hebben iemand om hulp gevraagd. In de helft van de gevallen werd een familielid/bekende en/of een instantie om hulp gevraagd. Drie op de tien mantelzorgers die om hulp vroegen, zochten (ook) hulp bij de gemeente. Andere hulpbronnen die worden genoemd zijn bijvoorbeeld de huisarts, huishoudelijke hulp en de zorgverzekering. Voor alle andere genoemde hulpbronnen wordt verwezen naar de bijlage.

Meer dan een kwart van de mantelzorgers die wel behoefte hebben of hadden aan ondersteuning heeft *niet* om hulp gevraagd. De meesten van hen geven aan dat zij anderen niet tot last willen zijn en/of niet weten aan wie of welke instantie zij hulp kunnen vragen.

Ondersteuning door gemeente

Meer dan de helft van alle respondenten (56%) wist niet dat de gemeente mantelzorgers ondersteunt. Opmerkelijk is dat de bekendheid onder mantelzorgers niet groter is dan onder de respondenten die geen mantelzorger zijn.

Onder de groep mantelzorgers zien we wel enkele verschillen. Zo zijn mantelzorgers waarbij de zorgvrager bij de mantelzorger in huis woont/woonde en mantelzorgers die korter dan een jaar mantelzorger zijn/waren relatief *vaak onbekend* met de ondersteuning die de gemeente biedt. Eerder zagen we dat mantelzorgers die thuis voor iemand zorgen wel relatief vaak behoefte hebben aan ondersteuning. Blijkbaar valt er in de communicatie met deze groep mantelzorgers nog voldoende winst te behalen.

Driekwart van de respondenten is van mening dat de gemeente mantelzorgers ook zou *moeten* ondersteunen. Onder de mantelzorgers zijn het de mantelzorgers die langdurig voor iemand zorgen/hebben gezorgd die ondersteuning van de gemeente verwachten.

Wanneer gevraagd wordt *hoe* de gemeente mantelzorgers (nog meer) zou kunnen ondersteunen, worden uiteenlopende suggesties gedaan. Veel genoemde antwoorden hebben betrekking op een financiële vergoeding (inclusief een vergoeding voor reis- en parkeerkosten), de mogelijkheid om als mantelzorger de hulp van iemand anders in te schakelen (onder andere om zelf even tot rust te kunnen komen) en duidelijke informatieverstrekking over mogelijkheden van ondersteuning, hulp en advies.

Een greep uit de opmerkingen:

‘In het verleden kreeg je nog € 200 dat is nu niet meer. Gezien mijn uitkering IOW is het geen vetpot en vond ik dat best wel een opsteker. De overheid moet hier meer aan doen. Ik weet wel dat mantelzorger zijn vrijwillig is. Maar de overheid realiseert zich niet dat als alle vrijwilligers stoppen men in het land gigantische problemen krijgt. Het is te vanzelfsprekend en de beloning is er niet.’

‘Informatie verstrekken en voorlichting geven wat de mogelijkheden zijn als de mantelzorger zelf in de problemen komt.’

‘Als een mantelzorger bijvoorbeeld een keer niet beschikbaar is, dat er dan een inval-oplossing bedacht kan worden. Een soort poule met hulpzorgers.’

‘Soms weten mantelzorgers en degene die ze verzorgen niet welke voorzieningen en mogelijke regelingen mogelijk zijn. Voorlichting is dan belangrijk. Ook willen mantelzorgers hun verhaal kwijt, ook een vorm van ondersteuning!’

‘Een luisterend oor. Mantelzorgtelefoon?’

Ook wordt de zorg uitgesproken over het welzijn van de mantelzorgers en de druk die op hun schouders rust;

‘Ik vind dat er erg makkelijk vanuit gegaan wordt dat iedereen wel iemand heeft om mantelzorg te verlenen. Er zouden meer verpleeghuizen op kleine schaal moeten (terug)komen. Soms is in de eigen woning blijven voor niemand goed.’

‘Mantelzorgen is zwaarder dan de meeste mensen denken; niet alleen fysiek, juist ook mentaal vooral als het gaat om een dierbare die een heel ander mens kan worden naarmate hij/zij ouder wordt en meer hulp nodig heeft; overheden zetten door bezuinigingen én door fusies én nieuwe wetten of aanpassen van wetten én strengere (administratieve) eisen aan hulpverlenende organisaties etc., mantelzorgers steeds meer onder druk; je kunt immers alleen maar weigeren om meer mantelzorg te verlenen aan je dierbaren als je er zélf bijna aan onder doorgaat of je hele leven overhoop ligt.’

‘De dagelijkse zorg overlaten aan (goed)betalde professionals zodat de mantelzorger in plaats van onder constante druk en stress nu eens gewoon liefde kan gaan geven.’

'Ik werk meer dan fulltime, ik heb zelf een bewerkelijk huishouden, een gezin en diverse noodzakelijke verplichtingen. Ik begrijp niet dat het thuis laten wonen van hulpbehoevende mensen beleid kan zijn. Ik ben daardoor een minder goede werknemer en voel mij al snel overbelast. 50 uur werken, 2 huishoudens, 2 administraties, 2x boodschappen doen, 10 dagen per jaar vrij nemen voor doktersbezoek... daar komen binnenkort mijn eigen doktersbezoeken wel bij...'